

Uz sākumlapu>Tiesību akti un judikatūra>Valsts tiesību akti

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [sk](#)

slovāku

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Swipe to change

Valsts tiesību akti

Slovākija

Šajā vietnē ir sniegta informācija par Slovākijas tiesību sistēmu. Lūdzu, skatiet vietni "Tiesiskā kārtība – Slovākija" vietnē Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls: tiesiskā kārtība.

Valodas versijai, kuru skatāties, nav oficiāla tulkojuma.

Šeit ir šī satura mašīntulkums. Tā mērķis ir tikai palīdzēt saprast, par ko ir teksts. Šīs lapas īpašnieks neuzņemas pilnīgi nekādu atbildību par šī mašīntulkuma kvalitāti.

-----latviešu-----bulgāruspāņučehuĀngļu vācuigauņugrieķuāngļufrančuhorvātuītaļulietuviešuungārumaltiešu
nīderlandiešuportugāļurumāņuslovēņusomuzviedru

Tiesību avoti

Tiesību aktu veidi – apraksts

Termins "tiesību avoti" tiek izmantots trīs dažādās nozīmēs.

Tiesību avoti materiālā nozīmē – materiālo tiesību avoti.

Tiesību avoti gnozeoloģiskā nozīmē – tiesību zināšanu avoti.

Tiesību avoti formālā nozīmē – formāli tiesību avoti.

Pamatojoties uz tiesību normu izcelsmi un saistošo formu, kādā tās izteiktas, tradicionāli tiek izšķirti šādi tiesību avotu veidi:

paražu tiesības;

tiesu precedenti (tiesnešu veidotas tiesības);

normatīvie akti;

normatīvie līgumi;

vispārējie tiesību principi;

vispārpieņemtās sabiedrības normas;

periodika, juridiskā literatūra un ekspertu viedokļi;

Slovākijas Republikas tiesību sistēmā pārņemti starptautiski nolīgumi.

Normu hierarhija

Viens no Slovākijas tiesiskās iekārtas pamatprincipiem ir normu hierarhija. Ir svarīgi izprast tās nozīmi likumdošanas praksē un īstenošanā. Tomēr normu hierarhija nav tikai tiešas loģiskas prioritātes vai pakārtības jautājums. Hierarhija attiecas uz **legitimitātes** jautājumu un tā ietver kategorisku imperatīvu, ka tiesības pieņemt normatīvu aktu ir tikai ar likumu pilnvarotai struktūrai un minētā struktūra var rīkoties tikai likuma un savu likumdošanas pilnvaru ietvaros.

Tiesību normas tiek klasificētas pēc to "juridiskā spēka". **Juridiskais spēks** attiecas uz tiesību normu īpašībām - tas nozīmē, ka viena tiesību norma ir pakārtota citai tiesību normai (normai ar augstāku juridisko spēku) vai viena tiesību norma ir atvasināta no citas tiesību normas ar augstāku juridisko spēku. Attiecībā uz tiesību normām ar dažādu juridisko spēku – tiesību norma ar zemāku juridisko spēku nevar būt pretrunā augstākai tiesību normai un šādā gadījumā izšķiroša būs augstāka tiesību norma.

Pēc to juridiskā spēka tiesību normas var klasificēt šādā veidā.

Primārie normatīvie akti (likumi)

Konstitucionālie likumi (vienmēr ir primāri).

Likumi (primāri vai atvasināti no konstitucionālajiem likumiem).

Sekundārie normatīvie akti (arī saukti par pakārtotajiem normatīvajiem aktiem)

Valdības noteikumi – vienmēr ir sekundāri.

Centrālo valsts pārvaldes iestāžu izdotās tiesību normas – vienmēr sekundāras.

Pašvaldības iestāžu pieņemtas tiesību normas – primāras vai sekundāras.

Tiesību normas, ko ārkārtas apstākļos izdevušas iestādes, kas nav valdības iestādes – vienmēr sekundāras.

Normatīvo aktu sistēmā tas, ka normatīvais akts ir prioritārs nozīmē, ka visām citām tiesību normām ir jābūt no šā normatīvā akta izrietošām, šim normatīvajam aktam atbilstošām un tās nedrīkst būt tam pretrunā. Tas nozīmē, ka gadījumos, kad zemāka līmeņa tiesību norma ir pretrunā augstākai tiesību normai, ir jārīkojas saskaņā ar augstāko tiesību normu.

Institucionālā sistēma

Institūcijas, kas ir atbildīgas par tiesību normu pieņemšanu

Tiesību normas var pieņemt šādas iestādes (likumdevējas iestādes):

Slovākijas Republikas Valsts padome – Konstitūciju, konstitucionālos likumus, par likumiem pārākus starptautiskos nolīgumus, starptautiskos nolīgumus ar likuma spēku;

Slovākijas Republikas valdība – valdības noteikumus;

ministrijas un citas centrālās valsts pārvaldes iestādes – noteikumus, īstenošanas noteikumus un citus instrumentus;

pašvaldību un pilsētu domes – vispāršaistošus noteikumus;

Slovākijas Republikas pilsoņi (vēlētāji) – referendumu rezultātus ar konstitucionāla likuma spēku, referendumu rezultātus ar likuma spēku;

pašvaldības vai pilsētas iedzīvotāji – vietējā referendumu rezultātus ar vispāršaistošu noteikumu spēku;

pašvaldības un pilsētas pārvaldes iestādes un vietējās pārvaldes iestādes – vispāršaistošus noteikumus.

Likumdošanas process

Likumdošanas procesa stadijas:

priekšlikuma iesniegšana – likumdošanas iniciatīva;
debates par priekšlikumu;
balsošana (lemšana par likumprojektu);
pieņemtā likumprojekta parakstīšana;
likuma pasludināšana (publicēšana).

Lēmumu pieņemšanas process

Likumdošanas process

Priekšlikuma iesniegšana – likumdošanas iniciatīva

Saskaņā ar Likuma Nr. 460/1992 (Slovākijas Republikas Konstitūcija) 87. panta 1. punktu likumprojektu var iesniegt:

Slovākijas Republikas Valsts padomes komitejas;
Slovākijas Republikas Valsts padomes locekļi (arī saukti par parlamenta deputātiem);
Slovākijas Republikas valdība.

Likumprojekti tiek iesniegti strukturēti pa sadaļām, un tiem ir pievienoti paskaidrojuma raksti.

Likumprojekta apspriešana

Saskaņā ar Slovākijas Republikas Valsts padomes kartības rulli (Likums Nr. 350/1996) likumprojekti tiek skatīti trīs lasījumos.

Pirmajā lasījumā notiek vispārīgas debates par likumprojekta būtību jeb tā saucamo **ierosinātā likuma "filozofiju"**. Šajā posmā nevar iesniegt grozījumus vai papildinājumus.

Otrajā lasījumā likumprojektu apspriež Valsts padomes komiteja (vai komitejas), kam tas nodots. Papildus tam visus likumprojektus izskata arī Konstitucionālā komiteja, lai pārliecinātos par to **atbilstību Slovākijas Konstitūcijai**, konstitucionālajiem likumiem, Slovākijas Republikai saistošajiem starptautiskajiem nolīgumiem, likumiem, kā arī Eiropas Savienības tiesību aktiem. Pēc tam drīkst **iesniegt grozījumus un papildinājumus**, un par tiem balso pēc to izskatīšanas atbildīgajā komitejā. Tādēļ, pirms likumprojekta izskatīšanas Slovākijas Republikas Valsts padomē, ir nepieciešams apkopot dažādos viedokļus. Pēc tam, kad **Koordinācijas komiteja ar Īpašu rezolūciju apstiprina komiteju sagatavoto kopīgo ziņojumu**, likumprojekts tiek tālāk nosūtīts uz Slovākijas Republikas Valsts padomi. Šis ziņojums ir pamats Slovākijas Republikas Valsts padomes debatēm un balsojumam par likumprojektu otrajā lasījumā.

Trešajā lasījumā izskata tikai tos likumprojekta noteikumus, attiecībā uz kuriem otrajā lasījumā ir apstiprināti grozījumi vai papildinājumi. Trešajā lasījumā deputāti drīkst iesniegt tikai grozījumus, kas attiecas uz redakcionālām kļūdām, kā arī gramatiskām vai pareizrakstības kļūdām. Jebkāda cita veida grozījumus vai papildinājumus drīkst iesniegt tikai deputātu grupa, kuras sastāvā ir ne mazāk kā 30 Slovākijas Republikas Valsts padomes deputāti. Pēc debatēm par šiem grozījumiem notiek balsojums par likumprojektu kopumā.

Balsošana (lemšana par likumprojektu)

Lai likumu pieņemtu, **par likumprojektu ir jānobalso vismaz pusei klātesošo deputātu**.

Konstitūcijas pieņemšanai, grozīšanai vai kāda atsevišķa tās panta svītrotšanai ir nepieciešams kvalificēts balsu vairākums, proti, vismaz trīs piektdaļas no visiem Slovākijas Republikas Valsts padomes deputātiem (3/5 no 150).

Slovākijas Republikas Valsts padomē kvorums tiek sasniegts, klātesot vismaz pusei deputātu.

Pieņemtā likumprojekta parakstīšana

Pieņemto likumprojektu paraksta:

Slovākijas Republikas prezidents;
Slovākijas Republikas Valsts padomes priekšsēdētājs;
Slovākijas Republikas ministru prezidents.

Šajā procedūras posmā tiek pārbaudīts pieņemtā likumprojekta saturs, atbilstība procedūrai, kā arī galīgā redakcija. Minētās konstitucionāli augstākās valsts amatpersonas ar parakstu apstiprina likuma galīgo redakciju.

Prezidentam ir tiesības izmantot tā saukto "atliekošo veto", proti, tiesības atteikties parakstīt pieņemtu likumu, ja tā saturā ir nepilnības. Tādā gadījumā prezidents pieņemto likumu ar saviem komentāriem nosūta atpakaļ Slovākijas Republikas Valsts padomei atkārtotai izskatīšanai.

Atkārtotai izskatīšanai nodoto likumu vēlreiz izskata otrajā un trešajā lasījumā. Šajā posmā Slovākijas Republikas Valsts padome var ņemt vērā prezidenta komentārus, tomēr tai nav pienākuma to darīt. Valsts padome var noraidīt "atliekošo veto" ar atkārtotu balsojumu, kā rezultātā likums tiek izsludināts, pat ja prezidents to neparaksta.

Likuma izsludināšana (publicēšana)

Izsludināšana ir pēdējais likumdošanas procesa posms. Likumi, kas attiecas uz visu valsti, tiek oficiāli publicēti Slovākijas Republikas Likumu krājumā (*Zbierka zákonov*). Par publicēšanu atbild Slovākijas Tieslietu ministrija.

Stāšanās spēkā

Normatīvie akti stājas spēkā līdz ar to **publicēšanas brīdi**.

Ņemot vērā vietējo normatīvo aktu ierobežoto teritoriālo piemērojamību, tie uz noteiktu laiku (parasti uz 15 dienām) tiek izvietoti uz oficiālā paziņojumu dēļa.

Starp atšķirīgiem tiesību avotiem pastāvošu konfliktu risināšana

Zemāka juridiskā spēka normatīvie akti nedrīkst būt pretrunā augstāka juridiskā spēka normatīvajiem aktiem.

Normatīvos aktus var grozīt tikai ar tā paša vai augstāka ranga normatīvajiem aktiem.

Praksē konflikti starp normatīvajiem aktiem tiek risināti šādi: ar jaunāku normatīvo aktu tiek atcelts vai grozīts vecāks normatīvais akts; ar speciālu normu tiek grozīta vai atcelta vispārējā tiesību norma.

Slovākijas Republikas Konstitucionālā tiesa lemj par to, vai:

likumi atbilst Konstitūcijai;

valdības noteikumi un ministriju un citu valdības iestāžu vispārsaistošas tiesību normas atbilst Konstitūcijai, konstitucionālajiem likumiem un likumiem;

pašvaldību pieņemti vispārsaistoši noteikumi atbilst Konstitūcijai un likumiem;

vispārsaistošas tiesību normas, ko pieņēmušas centrālās valdības vietējās iestādes atbilst Konstitūcijai un citiem vispārsaistošiem normatīvajiem aktiem;

vispārsaistoši normatīvie akti atbilst starptautiskajiem līgumiem, kas pasludināti saskaņā ar Izsludināšanas likumu.

Ja Konstitucionālā tiesa lemj, ka pastāv pretruna starp diviem normatīvajiem aktiem, viens no šādiem aktiem, tā daļas vai tā noteikumi netiek piemēroti. Ja aktu pieņēmušās iestādes to nepieskaņo piemērojamiem augstāka spēka normatīvajiem aktiem likumā noteiktajā termiņā no sprieduma pieņemšanas brīža, akts, tā daļas vai tā noteikumi tiek atcelti.

Juridiskās datubāzes

Slovākijas Republikas Tieslietu ministrijas JASPI datubāze

Tieslietu ministrijas **JASPI datubāzē** ir pieejami:

likumi un citi normatīvie akti;

to konsolidētās versijas ar visiem grozījumiem;

starpautiskie nolīgumi un citi tiesību avoti, kas publicēti Slovērijas Republikas Oficiālajā likumu krājumā;

tiesu nolēmumi un tiesu atzinumi, kas publicēti Slovērijas Republikas Augstākās tiesas un tiesu atzinumu un nolēmumu krājumā (*Zbierka súdnych rozhodnutí*);

Slovākijas Republikas Konstitucionālās tiesas nolēmumi, atzinumi un slēdzieni;

atsevišķi reģionālo un rajona tiesu nolēmumi;

informācija par ekspertiem, tulkotājiem un tulkiem.

Papildus tam JASPI datubāzē ir pieejami:

likumi un noteikumi, kas Slovērijas Republikas likumu krājumā ir publicēti kopš 1945. gada;

pieņemto likumu, publisko paziņojumu un citu normatīvo aktu atjauninātas redakcijas;

Slovākijas Republikas Augstākās tiesas kopš 1961. gada pieņemto atzinumu un nolēmumu teksti;

Slovākijas Republikas Konstitucionālās tiesas dokumenti kopš neatkarīgās Slovērijas Republikas izveidošanas brīža (1993. gada 1. janvāra);

atsevišķi reģionālo un rajona tiesu nolēmumi;

informācija par ekspertiem, tulkotājiem un tulkiem.

JASPI datubāze ir atklāta un nekomerciāla sistēma, kuras mērķis ir sniegt iedzīvotājiem brīvu piekļuvi visaptverošai valsts juridiskai informācijai. Projekta mērķis ir nodrošināt ātru un skaidru piekļuvi juridiskai informācijai.

Informācijas sistēmai, kas paredzēta "likumdošanas darbplūsmai", ir divas funkcionālas lietotnes.

Pirmkārt, lietotne "**Likumprojektu redaktors**", kuras galvenā funkcija ir likumprojektu, likuma grozījumu projektu, kā arī vairāku grozījumu projektu

sagatavošana. "Redaktors" automātiski izveido strukturētus juridiskos dokumentus (izmantojot XML struktūru), kas atbilst Slovērijas valdības apstiprinātajiem

normatīvo aktu izstrādes noteikumiem. Sagatavojot grozījumus, lietotājs var veikt izmaiņas spēkā esošā juridiskā dokumenta (likuma, valdības noteikumu

u. c.) konsolidētajā versijā, un lietotne automātiski izveidos laboto versiju. Lietotājam ir iespēja norādīt, ka juridiskā dokumenta konsolidētajā versijā tiek

izcelti viņa veikti labojumi. Galīgais izvades formāts ir XML strukturēta dokumenta formātā. Likumprojekts dažādos formātos tiek publicēts Likumdošanas

darbplūsmas portāla lietotnē.

Portāls nodrošina visa veida juridisko dokumentu **pieņemšanas procesa uzraudzību**. Īpaša uzmanība tiek pievērsta konsultāciju procesam, kas notiek starp

valdības iestādēm, kas ietver arī sabiedrisku apspriešanu (ikviens var iesniegt savus komentārus). Portāla lietotāji var ērti meklēt juridiskos dokumentus,

izmantojot vairākus kritērijus, kā arī saņemt paziņojumus par izmaiņām, kas veiktas attiecīgajā likumdošanas posmā vai par jauniem publicētiem

likumprojektiem pašu izvēlētās jomās uz e-pastu vai izmantojot RSS barotni. Portāla mērķis ir padarīt likumdošanas procesu caurskatāmāku un pieejamāku.

Saites

[Slovākijas Republikas Tieslietu ministrijas likumdošanas portāls](#)

Lapa atjaunināta: 18/03/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas

kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis

dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem,

ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.